

Dans zorgt voor verrassing

■ De impressionante performer Sanja Mitrovic vult op haar eentje het podium in de voorstelling *1: Songs* van choreografe Nicole Beutler.

Dans is een vlag die veel ladingen dekt. Het festival BITS (&pieces) in de Beursschouwburg maakt een stand van zaken op met films, muziek, en enkele recente voorstellingen. Zowel die van Nicole Beutler als die van Bojana Mladenovic kleuren ver buiten de lijntjes van het genre. Dat levert echter heel bijzondere ervaringen op.

DOOR PIETER T'JONCK

1: Songs van de Nederlandse choreografe Nicole Beutler is veel dingen tegelijk: een liedcyclus, een reis door de theatergeschiedenis en zelfs een bespiegeling over de macht van het acteren. Allemaal op nauwelijks één uur.

"Hello", zo begroet zangeres Sanja Mitrovic het publiek. In tegenlicht lijkt zij een diva die treiterig het geduld van haar publiek op de proef stelt. Op een filmbeeld achter haar zie je soldaten die een groep mensen bedreigen terwijl een vrouw op de camera toeloopt. Dit is het hoogtepunt uit 'Roma, città aperta' van Roberto Rossellini: de meeslepende actrice Anna Magnani loopt haar gedeporteerde geliefde achterna. Het filmcitaat doet vermoeden dat deze avond niet enkel over zingen, maar ook over acteren zal gaan. De eerste liedjes van Mitrovic zijn zacht,

melancholisch. Ze gaan over meisjesdromen of verloren liefdes. Mitrovic brengt de songs met veel inleving. Ze hangt niet langer de diva uit. Gary Shepherds muziek speelt nu slechts een ondersteunende rol. Spaarzame noten op het klavier, een blietje hier en daar, dat is het voorlopig. Bij elk nieuw liedje verschijnt er een vrouwen naam met een jaartal op het filmscherm. Marie (1836), Gretchen (1789), maar later ook Sarah (1999) of Medea (480 BC). Zo geeft Beutler aan dat de liedjesteksten afkomstig zijn van vrouwelijke literaire personages. Ze worstelen allemaal met de liefde.

Was dit nu theater, opera of toch maar dans. Het meest verwarrende is dat je de truc wel doorziet, maar huivert als Mitrovic loos gaat

Elk liedje introduceert dus een nieuw personage. Het gaat hier niet om de persoon van Mitrovic zelf. Dat verklaart waarom die zo moeiteloos van register verspringt. Zo melancholisch en gesloten als ze is in het begin, zo wild, hysterisch of woedend wordt ze later. Als een wispel-

turige rockdiva stoot ze haar microfoons om en ontknoopt haar kled. Loeiharde muziek en verblindend licht maken de agressie dan totaal. Pas als Medea neemt ze weer een ijziger toon aan.

Na het applaus komt Mitrovic terug voor een encore. Dat benadrukt weer dat we een concert zagen. De emoties waren slechts een acteertuc. Dat laat je achter met rare vragen. Was dit nu theater, opera, een rockconcert of toch maar dans. Het meest verwarrende is echter dat je de truc wel doorziet, maar toch huivert als Mitrovic loos gaat. We trappen met open ogen in de val van het theater. Nicole Beutler wrijft ons dat in ruil voor onversneden theaterplezier fijntjes onder de neus.

Violet verplicht te kiezen

Violet van Bojana Mladenovic is een heel ander soort spektakel. De aanleiding voor het stuk is een fait divers. Een nicht en jeugdvriendin van Mladenovic werkt net als zichzelf in Amsterdam als artiest. Alleen: Lilly is een stripper in een nachtclub. Haar 'kunst' behoort tot een ander, parallel universum. Beide vrouwen delen dezelfde fysieke ruimte, en in zekere zin ook hetzelfde beroep. Toch komen ze elkaar noch praktisch, noch symbolisch tegen. *Violet* maakt dat ruimtelijk zichtbaar. De zaal is in twee gesplitst. Van bij

de aanvang moet je blind kiezen voor een van beide zaalhelften. Vanaf dan maak je slechts een van beide werelden mee, die van de ballerina of die van de stripper. Toch onderhouden de vrouwen via microfoons wel contact. Ze keuvelen over (de parallellen tussen) elkaars leven.

De kijkers worden via een spelletje nauw betrokken bij het gebeuren. Op gezette tijden moeten ze instructies op een kaartje volgen. De eerste is eenvoudig: vertel wat je gezien hebt. Als later de kaartjes anoniem voorgelezen worden blijkt dat nogal te verschillen. Maar ook wat de toeschouwers willen zien (het vierde kaartje) loopt erg uiteen. De geesten raken helemaal verdeeld als het laatste kaartje vraagt of je ook echt een striptease act wil zien. Wie dat niet wil krijgt filmpjes uit de kindertijd van beide vrouwen te zien. Wie dat wel doet, krijgt een wonderlijk subtiel stukje theater cadeau. Bijna terloops tonen de vrouwen dat je op veel manieren naakt (of bloot) kan zijn op een podium, of dat je op veel manieren intiem of afstandelijk kan zijn op die plek. In dit stuk kom je jezelf als kijker meer dan eens tegen: het onder-vraagt je manier van kijken, je opvattingen over vrouwelijk naakt en kunst immers op een zachte, maar pertinente manier.

Beursschouwburg, 13 en 14 november afwisselend om 20.30 en 22u. www.beursschouwburg.be